

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aika 16.09.2026, klo 16:06 - 19:56

Paikka Tammerkoski-kabinetti, Finn-Medi 5 (1. krs)

Käsitellyt asiat

§ 47 Kokouksen avaus ja läsnäolijat

§ 48 Muistion tarkastus

**§ 49 Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnan perehdytys:
vammaisten henkilöiden palveluntarpeen arviointiprosessi**

**§ 50 Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnan perehdytys:
vammaispoliittinen ohjelma**

§ 51 VAPA2035-kehittämishjelman puolivuotisraportti 1-6/2026

§ 52 Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2026-2028

**§ 53 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien pullanleipomiseen ja muuhun
vapaaehtoistyöhön liittyvien omavalvontasuunnitelmien kehittämistä ja
päivittämistä**

**§ 54 Vastaus valtuustoaloitteeseen, omaishoidon vapaan palvelusetelin
markkinavaikutusten arvioinnista ja pienten palveluntuottajien
toimintaedellytysten turvaamisesta**

**§ 55 Vastaus valtuustoaloitteeseen ikäihmisten asumispalvelujen
myöntämiskriteerien vaikutuksista muihin hyvinvointialueen järjestämiin
palveluihin**

§ 56 Tiedoksi merkittävät asiat

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Mauri Jussila, puheenjohtaja
Markku Virkamäki, 1. varapuheenjohtaja
Anita Huhtala, 2. varapuheenjohtaja, poistui 19:27
Milla Ilonen, varajäsen
Jorma Jussila, varajäsen
Mahmoud Machaal
Hanna Mattila, varajäsen
Timo Mäkelä
Anne Nyman
Johanna Peltonen
Sanna Piitulainen
Pirkko Ranki, varajäsen
Jouni Sirén

Muut saapuvilla olleet

Nella Lehtinen, valiokuntakoordinaattori, sihteeri
Anne Kantola, palvelujohtaja
Tuija Kaivanto, vammaisneuvoston edustaja
Samu Rinne, nuorisovaltuuston edustaja
Taina Törmä, vanhusneuvoston edustaja
Sonja Vuorela, sosiaalityön johtaja, § 49
Paula Paavilainen, vastaava hallintopäällikkö, § 50
Katja Hakkarainen, kehittämispäällikkö, § 51
Liisa Lindberg, kehittämispäällikkö, § 51
Lumikukka Socada, toimialuejohtaja, § 52
Jaana Mäenpää, laatukoordinaattori, § 53
Sirkku Miettinen, palvelujohtaja, § 53
Kaisa Taimi, palvelujohtaja, § 54
Anna Mustonen, koordinoiva ostopalvelupäällikkö, § 54
Emil Ackerman, tietojohdaja, § 55

Poissa

Hanna Holma
Tuula Jutila, toimialuejohtaja
Miia Kinnari
Arto Lampinen
Nina Lindberg
Pirjo Raunio
Tiia Ruskavuori

Allekirjoitukset

Mauri Jussila
Puheenjohtaja

Nella Lehtinen
Sihteeri

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

20.09.2026

18.09.2026

Markku Virkamäki
1. varapuheenjohtaja

Anita Huhtala
§:t 47-52, 2. varapuheenjohtaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 21.9.2026.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 47**Kokouksen avaus ja läsnäolijat**

Valiokuntaohjelman mukaan valiokuntatyöskentelyssä noudatetaan soveltuvin osin hallintosäännön päätöksentekoa ja hallintomenettelyä koskevia määräyksiä.

Kokouksen puheenjohtaja avaa kokouksen ja toteaa läsnä olevat.

Kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa ilmoitetaan kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsu lähetetään ensisijaisesti sähköisellä viestillä vähintään seitsemän (7) kalenteripäivää ennen kokousta jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai velvollisuus. Edellä mainitusta määräajasta voidaan poiketa, jos asian kiireellisyys sitä vaatii.

Ehdotus

Puheenjohtaja avaa kokoukseen ja todetaan läsnäolijat.

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden:

- sosiaalityön johtaja Sonja Vuorelalle §:n 49 ajaksi
- vammaisneuvoston varapuheenjohtaja Milla Iloselle §:n 50 ajaksi
- vastaava hallintopäällikkö Paula Paavilaiselle §:n 50 ajaksi
- kehittämispäällikkö Katja Hakkaraiselle §:n 51 ajaksi
- kehittämispäällikkö Liisa Lindbergille §:n 51 ajaksi
- toimialuejohtaja Lumikukka Socadalle §:n 52 ajaksi
- vastaava johtajaylilääkäri Sirpa Rainesalolle §:n 52 ajaksi
- laatukoordinaattori Jaana Mäenpäälle §:n 53 ajaksi
- palvelujohtaja Sirkku Miettiselle §:n 53 ajaksi
- palvelujohtaja Kaisa Taimelle §:n 54 ajaksi
- koordinoiva ostopalvelupäällikkö Anna Mustoselle §:n 54 ajaksi
- tietujohtaja Emil Ackermanille §:n 55 ajaksi
- nuorisovaltuuston edustajalle koko kokouksen ajaksi
- vammaisneuvoston edustajalle koko kokouksen ajaksi
- vanhusneuvoston edustajalle koko kokouksen ajaksi

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja todettiin läsnäolijat.

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päätti myöntää läsnäolo- ja puheoikeuden:

- sosiaalityön johtaja Sonja Vuorelalle §:n 49 ajaksi
- vammaisneuvoston varapuheenjohtaja Milla Iloselle §:n 50 ajaksi
- vastaava hallintopäällikkö Paula Paavilaiselle §:n 50 ajaksi
- kehittämispäällikkö Katja Hakkaraiselle §:n 51 ajaksi
- kehittämispäällikkö Liisa Lindbergille §:n 51 ajaksi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- toimialuejohtaja Lumikukka Socadalle §:n 52 ajaksi
- laatukoordinaattori Jaana Mäenpäälle §:n 53 ajaksi
- palvelujohtaja Sirkku Miettiselle §:n 53 ajaksi
- palvelujohtaja Kaisa Taimelle §:n 54 ajaksi
- koordinoiva ostopalvelupäällikkö Anna Mustoselle §:n 54 ajaksi
- tietujohtaja Emil Ackermanille §:n 55 ajaksi
- nuorisovaltuuston edustajalle koko kokouksen ajaksi
- vammaisneuvoston edustajalle koko kokouksen ajaksi
- vanhusneuvoston edustajalle koko kokouksen ajaksi

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 48

Muistion tarkastus

Valiokuntien kokouksista laaditaan valiokuntamuistio. Muistioon kirjataan valiokunnan keskustelujen keskeiset nostot ja huomiot. Valiokuntamuistiot ovat julkisia asiakirjoja.

Muistion tarkastaa kaksi kullakin kerralla sitä varten valittua jäsentä, ellei valiokunta ole päättänyt muistion tarkastamisesta muulla tavalla.

Muistio voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Ehdotus

Valitaan valiokunnan puheenjohtajisto muistion tarkastajaksi.

Päätös

Valittiin valiokunnan puheenjohtajisto muistion tarkastajaksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 49

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnan perehdytys: vammaisten henkilöiden palveluntarpeen arviointiprosessi

17992/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

Sonja Vuorela, SOSIAALITYÖN JOHTAJA, sonja.vuorela@pirha.fi

Vammaisten henkilöiden palveluihin ohjautumista ja palvelutarpeen arviointiprosessia kokouksessa esittelee Sonja Vuorela.

Oheismateriaalina esitysdiat.

Ehdotus

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää merkitä esityksen tiedoksi.

Kokouskäsittely

Kuultiin asiantuntijana sosiaalityön johtaja Sonja Vuorelaa.

Keskustelussa käsiteltiin uuden vammaispalvelulain vaikutuksia palvelujen myöntämiseen, asiakassuunnitelmien päivittämisen etenemistä sekä asiakkaiden kokemaa epävarmuutta palvelujen muutoksista. Lisäksi tarkasteltiin apuvälinepalvelujen myöntämisperusteita ja korostettiin vammaisten henkilöiden osaamisensa hyödyntämisen sekä työllistymismahdollisuuksien edistämisen merkitystä.

Keskustelussa kiitettiin järjestöyhteistyöstä ja Pirkanmaan edelläkävijyyttä vammaispalvelujen kehittämisessä. Samalla todettiin, että palveluista välittyy sekä myönteisiä kokemuksia että yksittäisiin asiakastilanteisiin liittyviä huolia, jotka vaikuttavat mielikuvaan palveluista.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Johanna Pulkkinen, Sonja Vuorela, Anni Vainionpää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 50

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnan perehdytys: vammaispoliittinen ohjelma

23928/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Paula Paavilainen, VASTAAVA HALLINTOPÄÄLLIKKÖ, paula.paavilainen@pirha.fi

Liitteet

1 Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaispoliittinen ohjelma

Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaispoliittista ohjelmaa ja sen toimeenpanosuunnitelmaa esittelevät Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaisneuvoston jäsen Milla Ilonen ja vastaava hallintopäällikkö Paula Paavilainen.

Liitteenä Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaispoliittinen ohjelma.

Ehdotus

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää merkitä esityksen tiedoksi.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana vammaisneuvoston varapuheenjohtaja Milla Ilosta ja vastaava hallintopäällikkö Paula Paavilaista.

Keskustelussa korostettiin, että teknologian ja digitaalisten palvelujen kehittämisessä on huolehdittava saavutettavuuden lisäksi myös inhimillisestä kohtaamisesta. Vaikka etäpalvelut ja digitaaliset ratkaisut voivat lisätä osallisuutta, niiden rinnalla tarvitaan henkilökohtaista tukea ja vaihtoehtoisia asiointitapoja.

Keskustelussa nähtiin, että vammaisten henkilöiden osallisuuden vahvistaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä järjestöjen kanssa ja heidän asemansa turvaamista palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä. Keskustelussa pohdittiin, voitaisiinko tilaratkaisujen lisäksi esteettömyysauditointeja hyödyntää myös muissa palveluissa. Keskustelussa tuotiin esiin kokemusasiantuntijoiden kuulemisen tärkeys. Yksittäisiltä henkilöiltä saadun negatiivisen palautteen lisäksi on tarvetta tuoda esiin myös onnistumisia ja myönteisiä vaikutuksia palveluissa.

Esitysdiat lisättiin pöytäkirjalle oheismateriaaliksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 51

VAPA2035-kehittämishojelman puolivuotisraportti 1-6/2026

27853/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Liisa Lindberg, KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ,VAMM.PALVE, liisa.lindberg@pirha.fi
Katja Hakkarainen, KEHITTÄMISPÄÄLLIKKÖ, katja.hakkarainen@pirha.fi

Liitteet

1 VAPA2035-kehittämishojelman raportti 1-6/2026

Aluevaltuusto hyväksyi VAPA2035-ohjelman toimeenpantavaksi kokouksessaan 28.10.2024 § 103. Ohjelman toimeenpanon etenemisestä on laadittu raportti ajalta 1.1.-30.6.2026.

VAPA2035-ohjelman toimeenpano on jatkunut vuoden 2026 ensimmäisellä puoliskolla tavoitteiden mukaisesti. Tarkastelujaksolla kehittämistyössä on painottunut uusien toimintamallien käyttöönotto ja vakiinnuttaminen sekä palvelujen vaikuttavuuden seurannan vahvistaminen. Samalla on edistetty palvelujen saatavuutta ja sujuvia asiakasprosesseja hyödyntämällä uusia digitaalisia ratkaisuja, kehittämällä palveluohjausta ja vahvistamalla yhteistyötä ensisijaisten palvelujen kanssa. Alkuvuoden aikana otettiin onnistuneesti käyttöön Saga-asiakastietojärjestelmä, joka tukee asiakasprosessien hallintaa, tiedon saatavuutta ja toiminnan kehittämistä. Itsenäistä elämää tukevien palvelujen, asumisen tuen sekä asiakasosallisuutta vahvistavien toimintamallien kehittäminen on jatkunut. Lisäksi on edistetty vammaispalvelulain toimeenpanoa ja tiedolla johtamista sekä vahvistettu yhteistyötä järjestöjen ja palveluntuottajien kanssa

Liitteenä olevalla raportilla on kuvattu kehittämishojelman eteneminen 1-6/2026 sekä painopisteet ajanjaksolle 7-12/2026.

Ehdotus

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää merkitä VAPA2035-kehittämishojelman raportin 1-6/2026 ja käydyn keskustelun tiedoksi.

Kokouskäsittely

Kuultiin asiantuntijana kehittämispäällikkö Katja Hakkarasta ja kehittämispäällikkö Liisa Lindbergiä.

Keskustelussa nousi esiin liikkuvan työtoiminnan laajentaminen, muuttovalmennuksen pilotin eteneminen sekä työntekijöiden kielitaidon riittävyys. Vammaispalvelujen ja järjestöjen yhteistyötä pidettiin myönteisenä. Työllistymisen osalta keskusteltiin palkallisen työn mahdollisuuksista, työllistymisen tukemisesta sekä vammaisten henkilöiden huomioimisesta työllistymisen nivelvaiheissa. Lisäksi valiokunta tarkasteli vieraskielisen henkilöstön vaikutuksia asiakkaiden näkökulmasta ja pohti asiakkaiden valmiuksia kulttuurien kohtaamiseen. Muuttovalmennuksen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

pilottia pidettiin tärkeänä, ja kiinnostusta herättivät myös perhehoidon kehitys sekä lähitorien kyky tavoittaa vammaispalvelujen asiakkaita ja vastata heidän palvelutarpeisiinsa.

Esitysdiat lisättiin pöytäkirjalle oheismateriaaliksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi

Johanna Pulkkinen, Liisa Lindberg, Katja Hakkarainen, Anni Vainionpää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aluehallitus, § 270,09.10.2023

Aluehallitus, § 228,24.08.2026

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta, § 52, 16.09.2026

§ 52

Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2026-2028

21777/2023

Aluehallitus, 09.10.2023, § 270

Valmistelijat / lisätiedot:

Sirpa Rainesalo, HVA:N VAST. JOHTAJAYLILÄÄKÄRI, sirpa.rainesalo@pirha.fi

Liitteet

- 1 Pöytäkirjan ote-Aluehallitus - 26.06.2023
- 2 Psykiatrian sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen selvitystyön loppuraportti
- 3 Monipalveluvaliokunnan lausunto Pirkanmaan psykiatrian sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden selvitystyöryhmän loppuraportista
- 4 Pirkanmaan psykiatrian sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen selvitys_esitys
- 5 Kooste miepä-selvityksen lausunnoista
- 6 YT-elin 26.9. Lausunto aluehallitukselle
- 7 Pöytäkirjan ote-Yhteistoimintaelin - 26.09.2023
- 8 Pöytäkirjan ote-Henkilöstöjaosto - 25.09.2023
- 9 Pöytäkirjan ote-Monipalveluvaliokunta - 20.09.2023

Aluehallitus päätti kokouksessaan 20.3.2023 (§ 73/2023) käynnistää Pirkanmaan psykiatrian sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden kokonaisselvityksen. Aluehallitus nimesi työlle ohjausryhmän, ja hyvinvointialuejohtaja asetti 31.3.2023 (§ 66/2023) selvitykselle työryhmän. Aluehallitus käsitteli selvitystyötä koskevan väliraportin 26.6.2023 § 173 (päätosote liitteenä).

Selvitystyön taustalla oli Pirkanmaalla vallitseva epätasapaino mielenterveyspalvelujen tarpeen, kysynnän ja käytössä olevien henkilöstöresurssien välillä. Kaikkien mielenterveyspalveluiden siirtyminen vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen vastuulle antoi tilaisuuden tarkastella kokonaisvaltaisesti alueen palvelurakennetta, hoito- ja palveluketjuja sekä rakentaa Pirkanmaan hyvinvointialueen tasolla eheä, asiakaslähtöinen ja kestävä mielenterveyspalveluiden kokonaisuus.

Selvitystyölle asetetut tavoitteet olivat seuraavat:

- Muodostaa kokonaiskuva Pirkanmaan hyvinvointialueen psykiatrian sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden nykytilasta sisältäen analyysin väestötasoisesta tarpeesta ja palveluiden käytöstä ja verrata tätä muihin yliopistollisiin hyvinvointialueisiin.
- Analysoida Pirkanmaan hyvinvointialueen mielenterveyspalveluiden ydinongelmat, haasteet ja näiden syyt, sekä kuvata mahdolliset työyhteisöongelmat ja ratkaisuehdotukset niihin tarkoituksenmukaisessa laajuudessa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- Laatia loppuraporttiin keskipitkän aikavälin (2–4 v) toimeenpano-ohjelmaehdotus toiminnallisten, rakenteellisten ja henkilöstökysymysten ratkaisemiseksi.

Selvitystyössä laadittiin Pirkanmaan mielenterveys- ja päihdepalveluiden kehittämisohjelma vuosille 2023–2025, jonka tavoitteena on korjata palvelujärjestelmän keskeisiä ongelmia. Kehittämisohjelma rakentuu neljän kokonaisuuden alle:

1. Kehittymisen mahdollistaminen kokonaisuutta johtamalla
2. Henkilöstön turvaaminen vaikeutuvassa työmarkkinassa
3. Perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden vahvistaminen
4. Kustannusvaikuttavuuden parantaminen rajapinnat ylittävällä yhteistyöllä.

Osana selvitystyötä tehtiin työyhteisöongelmien kartoitus, jonka keskeiset löydökset on tiivistetty loppuraporttiin.

Raportti Pirkanmaan hyvinvointialueen psykiatrian sekä mielenterveys- ja päihdepalveluiden tilanteesta toimenpide-ehdotuksineen on tämän pykälän liitteenä. Loppuraportin tuloksia on esitelty monipalveluvaliokunnassa, henkilöstöjaostossa, yhteistoimintaelimessä ja aluehallituksen iltakoulussa. Saadut lausunnot ja niistä tehty kooste ovat tämän pykälän liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää

- hyväksyä Pirkanmaan hyvinvointialueen psykiatrian sekä mielenterveys- ja päihdepalvelujen selvitystyön loppuraportin.

Kokouskäsittely

Kuultiin asiantuntijoina sosiaali- ja terveysjohtaja Taru Kuosmasta ja vastaava johtajaylilääkäri Sirpa Rainesaloa. Rainesalo poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa.

Jäsen Arja Laitinen liittyi kokoukseen.

Aluevaltuuston puheenjohtaja Johanna Loukaskorpi poistui kokouksesta pykälän käsittelyn aikana.

Varajäsen Sinikka Torkkola saapui kokoukseen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus, 24.08.2026, § 228

Valmistelijat / lisätiedot:

Lumikukka Socada, YLILÄÄKÄRI, lumikukka.socada@pirha.fi

Sirpa Rainesalo, HVA:N VAST. JOHTAJAYLILÄÄKÄRI, sirpa.rainesalo@pirha.fi

Liitteet

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

1 Pirkanmaan mielenterveyspalvelujen kehittämissuunnitelma 2026-2028

Pirkanmaan hyvinvointialueella on toteutettu vuosina 2023–2025 psykiatrian ja mielenterveys- ja päihdepalveluiden kehittämisohjelma. Kehittämissuunnitelma 2026-2028 on jatkoa tälle ohjelmalle. Suunnitelman avulla parannetaan psykiatrisen hoidon saavutettavuutta, laatua ja yhdenvertaisuutta. Nykyisin psykiatrisen erikoissairaanhoidon avohoidon palveluiden sisältö, henkilöstöresurssit ja hoitoon pääsy vaihtelevat merkittävästi alueittain. Suunnitelman tavoitteena on, että kaikki pirkanmaalaiset saavat yhdenvertaista ja laadukasta psykiatrasta hoitoa asuinpaikastaan riippumatta.

Psykiatrian avohoidon palvelut keskitetään Tampereen erikoistuneisiin poliklinikoihin siten, että kaikkien pirkanmaalaisten käytössä ovat samat tutkimus-, hoito- ja terapiapalvelut. Sastamalan ja Valkeakosken psykiatrian poliklinikoiden henkilöstö (41 työntekijää, joista 29 hoitotyön ammattilaista) siirtyy nykyisinä työntekijöinä Tampereen erikoispoliklinikoille, suurin osa mielialahäiriö- ja psykoosipoliklinikoille. Kehittämissuunnitelman toteuttaminen ei edellytä lisäresursseja.

Palvelujen saavutettavuutta parannetaan myös liikkuvan tiimin avulla, jotta apua voidaan tarjota niille, jotka eivät voi asioida vastaanotolla tai käyttää etäpalveluja. Lisäksi psykiatrian etäyhteydellä toimivia palveluja kehitetään osaksi vastaanotto- ja terapiapalveluja, mikä lisää hoidon joustavuutta ja saatavuutta. Tiivis yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa mahdollistaa sujuvat hoitopolut. Psykiatrisia palveluja kehitetään vastaamaan tulevaisuuden tarpeita yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa. Suunnitelma vahvistaa tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoimintaa.

Hoidon sisältö määräytyy jatkossa potilaan tarpeen eikä kotikunnan perusteella. Erikoistuneiden poliklinikoiden palvelut tulevat kaikkien pirkanmaalaisten käyttöön. Monista kunnista matka-aika Tampereelle on nykyistä lyhyempi. Perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden yhteistyö psykiatrian kanssa vahvistuu ja omalääkäreiden tuki paranee.

Kehittämissuunnitelma yhtenäistää psykiatrian palvelut Pirkanmaalla, parantaa hoidon saavutettavuutta ja vahvistaa henkilöstön saatavuutta ilman lisäresurssien tarvetta. Tavoitteena on, että maaliskuusta 2027 lähtien kaikkien pirkanmaalaisten psykiatrinen erikoissairaanhoido toteutuu yhdenvertaisesti.

Kehittämissuunnitelma sisältää henkilöstövaikutuksia, jotka edellyttävät yhteistoimintaneuvottelujen käymistä ennen niiden toteuttamispäätöstä. Yt-neuvotteluiden käynnistämisestä päätetään erikseen syksyn aikana.

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön (AV 27.4.2026 § 47) § 10a kohdan 1a mukaan aluehallitus päättää palvelukohtaisista palveluverkkosuunnitelmista aluevaltuuston käymän lähetekeskustelun pohjalta ja kuultuaan asianmukaisia jaostoja, valiokuntia ja vaikuttamistoimielimiä aiheesta. Aluehallitukselle esitetään kehittämissuunnitelman lähettämistä toimielimien kuulemiskierrokselle liitemateriaalin mukaisesti. Kehittämissuunnitelma etenee aluevaltuuston lähetekeskusteluun kuulemiskierroksen jälkeen.

Liitteenä Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2026-2028.

Ehdotus

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Esittelijä: Marina Erhola, HYVINVOINTIALUEJOHTAJA

Aluehallitus päättää

1. merkitä tiedoksi liitteenä olevan Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelman 2026-2028,
2. lähettää kehittämissuunnitelman kuulemiskierrokselle esityksen mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta, 16.09.2026, § 52

Valmistelijat / lisätiedot:

Sirpa Rainesalo, HVA:N VAST. JOHTAJAYLILÄÄKÄRI, sirpa.rainesalo@pirha.fi
Lumikukka Socada, YLILÄÄKÄRI, lumikukka.socada@pirha.fi

Liitteet

- 1 Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2026-2028, kuulemiskierros

Pirkanmaan hyvinvointialueella on toteutettu vuosina 2023–2025 psykiatrian ja mielenterveys- ja päihdepalveluiden kehittämisohjelma. Kehittämissuunnitelma 2026-2028 on jatkoa tälle ohjelmalle. Suunnitelman avulla parannetaan psykiatrisen hoidon saavutettavuutta, laatua ja yhdenvertaisuutta. Nykyisin psykiatrisen erikoissairaanhoidon avohoidon palveluiden sisältö, henkilöstöresurssit ja hoitoon pääsy vaihtelevat merkittävästi alueittain. Suunnitelman tavoitteena on, että kaikki pirkanmaalaiset saavat yhdenvertaista ja laadukasta psykiatrista hoitoa asuinpaikastaan riippumatta.

Psykiatrian avohoidon palvelut keskitetään Tampereen erikoistuneisiin poliklinikoihin siten, että kaikkien pirkanmaalaisten käytössä ovat samat tutkimus-, hoito- ja terapiapalvelut. Sastamalan ja Valkeakosken psykiatrian poliklinikoiden henkilöstö (41 työntekijää, joista 29 hoitotyön ammattilaista) siirtyy nykyisinä työntekijöinä Tampereen erikoispoliklinikoille, suurin osa mielialahäiriö- ja psykoosipoliklinikoille. Kehittämissuunnitelman toteuttaminen ei edellytä lisäresursseja.

Palvelujen saavutettavuutta parannetaan myös liikkuvan tiimin avulla, jotta apua voidaan tarjota niille, jotka eivät voi asioida vastaanotolla tai käyttää etäpalveluja. Lisäksi psykiatrian etäyhteydellä toimivia palveluja kehitetään osaksi vastaanotto- ja terapiapalveluja, mikä lisää hoidon joustavuutta ja saatavuutta. Tiivis yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa mahdollistaa sujuvat hoitopolut. Psykiatrisia palveluja kehitetään vastaamaan tulevaisuuden tarpeita yhteistyössä Tampereen yliopiston kanssa. Suunnitelma vahvistaa tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoimintaa.

Hoidon sisältö määräytyy jatkossa potilaan tarpeen eikä kotikunnan perusteella. Erikoistuneiden poliklinikoiden palvelut tulevat kaikkien pirkanmaalaisten käyttöön. Monista kunnista matka-aika Tampereelle on nykyistä lyhyempi. Perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden yhteistyö psykiatrian kanssa vahvistuu ja omalääkäreiden tuki paranee.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Kehittämissuunnitelma yhtenäistää psykiatrian palvelut Pirkanmaalla, parantaa hoidon saavutettavuutta ja vahvistaa henkilöstön saatavuutta ilman lisäresurssien tarvetta. Tavoitteena on, että maaliskuusta 2027 lähtien kaikkien pirkanmaalaisten psykiatrinen erikoissairaanhoito toteutuu yhdenvertaisesti.

Kehittämissuunnitelma sisältää henkilöstövaikutuksia, jotka edellyttävät yhteistoimintaneuvottelujen käymistä ennen niiden toteuttamispäätöstä. Yt-neuvotteluiden käynnistämisestä päätetään erikseen syksyn aikana.

Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön (AV 27.4.2026 § 47) § 10a kohdan 1a mukaan aluehallitus päättää palvelukohtaisista palveluverkkosuunnitelmista aluevaltuuston käymän lähetekeskustelun pohjalta ja kuultuaan asianmukaisia jaostoja, valiokuntia ja vaikuttamistoimielimiä aiheesta. Aluehallitus päätti kokouksessaan 24.8.2026 (AH § 228/2026) merkitä tiedoksi liitteenä olevan Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelman 2026-2026 ja lähettää sen kuulemiskierrokselle toimielimiin.

Liitteenä Pirkanmaan mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelma 2026-2028.

Ehdotus

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää

1. merkitä tiedoksi Pirkanmaan hyvinvointialueen mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelman 2026-2028 ja
2. antaa asiasta mahdollisen lausunnon.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana toimialuejohtaja Lumikukka Socadaa.

Keskustelussa nousi esiin huoli mielenterveyspalvelujen yhdenvertaisesta saatavuudesta eri puolilla Pirkanmaata sekä keskittämisen vaikutuksista erityisesti reuna-alueiden palveluihin. Valiokunta tarkasteli psykiatriapalvelujen saatavuutta, lääkäripulan taustatekijöitä ja keinoja tilanteen parantamiseksi sekä tiedusteli hoitoon pääsyn nykytilasta ja jonojen lyhentymisen perusteista. Lisäksi esiin nousivat koulutusresurssien riittävyys, yliopistoyhteistyön rooli osaajapulan ratkaisemisessa, ammatinharjoittajamallin mahdollisuudet sekä omahoitaja- ja omalääkärimallien laajempi hyödyntäminen.

Vanhusneuvoston edustaja toi keskustelussa esiin myös paikallisen osaamisen ja Miepä-tiimien merkityksen mielenterveyspalvelujen kokonaisuudessa.

Valiokunta valtuutti puheenjohtajiston viimeistelemään lausunnon käydyin keskustelun pohjalta. Lausunto toimitetaan sähköisesti kommentoitavaksi valiokunnan jäsenille, ennen sen toimitettamista eteenpäin.

Päätös

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää

1. merkitä tiedoksi Pirkanmaan hyvinvointialueen mielenterveyspalveluiden kehittämissuunnitelman 2026-2028 ja
2. antaa asiasta lausunnon 28.9.2026 mennessä ja
3. merkitä lausunnon tiedoksi seuraavassa kokouksessaan.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 53

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien pullanleipomiseen ja muuhun vapaaehtoistyöhön liittyvien omavalvontasuunnitelmien kehittämistä ja päivittämistä

404/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

Jaana Mäenpää, LAATUKOORDINAATTORI, jaana.maenpaa@pirha.fi

Tanja Welin, JOHTAVA JURISTI, tanja.welin@pirha.fi

Sirkku Miettinen, PALVELUJOHTAJA, sirkku.miettinen@pirha.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite_Pullanleipomiseen ja muuhun vapaaehtoistyöhön liittyvien omavalvontasuunnitelmien kehittäminen ja päivittäminen

2 Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien pullanleipomiseen ja muuhun vapaaehtoistyöhön liittyvien omavalvontasuunnitelmien kehittämistä ja päivittämistä

Aluevaltuutettu Katariina Pylsy (kesk.) jätti Pirkanmaan hyvinvointialueen aluevaltuustossa 8.12.2025 § 127 aluevaltuustoaloitteen koskien vapaaehtoistyöhön liittyvien asioiden huomioimista omavalvontasuunnitelmien päivittämisessä. Aloitteessa esitetään, että Pirkanmaan hyvinvointialue tarkastelee pullanleipomiseen ja muuhun vapaaehtoistyöhön liittyvien omavalvontasuunnitelmien kehittämistä ja päivittämistä niin, että vapaaehtoistyötä arvostetaan, tuetaan ja siihen kannustetaan. Lisäksi aloitteessa esitetään, että Pirkanmaan hyvinvointialue päivittäisi elintarviketurvallisuuteen liittyvät omavalvontasuunnitelmat.

Valtuustoaloite ja siihen valmisteltu vastausluonnos liitteenä.

Ehdotus

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää

1. merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen liittyvän vastausluonnoksen ja
2. antaa mahdolliset kommenttinsa vastausluonnoksesta.

Kokouskäsittely

Kuultiin asiantuntijana laatukoordinaattori Jaana Mäenpää ja palvelujohtaja Sirkku Miettistä.

Keskustelussa nousi esiin vapaaehtoistyön merkitys, yhteistyön mahdollistaminen ratkaisujen valmistelussa sekä viestinnän keskeinen rooli. Lisäksi keskusteltiin toiminnan järjestämiseen liittyvistä vastuista ja käytännön edellytyksistä.

Anita Huhtala poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana.

Päätös

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päätti

1. merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen liittyvän vastausluonnoksen ja

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

2. antaa seuraavat kommentit vastausluonnoksesta:

Valiokunta pitää vastausluonnosta on kokonaisuutena hyvänä ja kattavana. Valiokunta korostaa vapaaehtoistyön merkitystä sekä sitä, että ratkaisuja valmisteltaessa lähtökohtana tulisi olla yhteistyön mahdollistaminen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 54

Vastaus valtuustoaloitteeseen, omaishoidon vapaan palvelusetelin markkinavaikutusten arvioinnista ja pienten palveluntuottajien toimintaedellytysten turvaamisesta

3396/2026

Valmistelijat / lisätiedot:

Tuula Jutila, TOIMIALUEJOHTAJA, tuula.jutila@pirha.fi

Kaisa Taimi, PALVELUJOHTAJA, kaisa.taimi@pirha.fi

Anna Mustonen, KOORDINOIVA OSTOPAL.PÄÄLLIKKÖ, anna.mustonen@pirha.fi

Liitteet

- 1 Vastaus valtuustoaloitteeseen_omaishoidon palvelusetelin markkinavaikutusten arvioinnista ja pienten palveluntuottajien toimintaedellytysten turvaamisesta
- 2 Valtuustoaloite omaishoidon vapaan palvelusetelin markkinavaikutusten arvioinnista ja pienten palveluntuottajien toimintaedellytysten turvaamisesta_Schulze Steinen Petra

Aluevaltuutettu Petra Schulze-Steinen on jättänyt valtuustoaloitteen 16.2.2026 § 19 keskustan aluevaltuustoryhmän ja muiden allekirjoittaneiden puolesta.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Pirkanmaan hyvinvointialue:

1. laatii vaikutusarvion omaishoidon vapaan palvelusetelin sääntökirjan muutosten vaikutuksista pieniin palveluntuottajiin ja palvelumarkkinoiden rakenteeseen,
2. arvioi mahdollisuudet siirtymäaikaan tai tukitoimiin Kanta-järjestelmävelvoitteen osalta pienille toimijoille,
3. tarkastelee matkakorvaus- ja palkkiomallien vaikutuksia alueelliseen palvelujen saatavuuteen,
4. arvioi karenssikäytäntöjen suhteellisuutta sekä perhehoitajien riskien ja vakuutusturvan kokonaisuutta suhteessa palkkiorakenteeseen,
5. raportoi valtuustolle toimenpiteistä, joilla varmistetaan palvelumarkkinoiden monimuotoisuus ja ehkäistään markkinoiden mahdollinen keskittymiskehitys.

Valtuustoaloite ja valtuustoaloitteeseen valmisteltu vastausluonnos on pykälän liitteenä.

Ehdotus

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää

1. merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen liittyvän vastausluonnoksen ja
2. antaa mahdolliset kommenttinsa vastausluonnoksesta.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana palvelujohtaja Kaisa Taimea ja koordinoivaa ostopalvelupäällikkö Anna Mustosta.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Keskustelussa nousi esiin palvelutuottajien kanssa käytävän yhteistyön ja vuoropuhelun käytännöt sekä omaishoidon tukipäätösten tekeminen sekä voimassaolo.

Päätös

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää

1. merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen liittyvän vastausluonnoksen ja
2. antaa seuraavan kommentin vastausluonnoksesta:

Valiokunta pitää vastausta hyvänä ja kattavana.

Tiedoksi

Tuula Jutila, Kaisa Taimi, Anna Mustonen, Sirpa Hiltunen, Kati Sippola, Mari Kovanen,
Anni Vainionpää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 55

Vastaus valtuustoaloitteeseen ikäihmisten asumispalvelujen myöntämiskriteerien vaikutuksista muihin hyvinvointialueen järjestämiin palveluihin

404/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

Tuula Jutila, TOIMIALUEJOHTAJA, tuula.jutila@pirha.fi
Emil Ackerman, TIETOJOHTAJA, emil.ackerman@pirha.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite_Selvitys ika#ihmisten palveluiden myo#nta#miskriteereista#
- 2 Vastausluonnos valtuustoaloitteeseen: ikäihmisten asumispalveluiden myöntämiskriteerien vaikutus muihin hyvinvointialueen järjestämiin palveluihin

Kokoomuksen valtuustoryhmä on jättänyt 15.9.2025 § 95 valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Pirkanmaan hyvinvointialue selvittää ympärivuorokautisen hoivapaikan saaneiden ikäihmisten palvelujen käyttöä hoivapaikan myöntämistä edeltävän vuoden aikana. Selvityksen perusteella tulisi arvioida uudelleen palvelujen myöntämisen kriteerit, jos selvitys osoittaa, että palvelutarve ja kustannukset siirtyvät ennen hoivapaikan myöntämistä kalliimpiin terveydenhuollon palveluihin.

Valtuustoaloite ja valtuustoaloitteeseen valmisteltu vastausluonnos on pykälän liitteenä.

Ehdotus

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää

1. merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen liittyvän vastausluonnoksen ja
2. antaa mahdolliset kommenttinsa vastausluonnoksesta.

Kokouskäsitely

Kuultiin asiantuntijana tietojohdaja Emil Ackermania.

Keskustelussa korostettiin kustannustiedon merkitystä palveluiden vaikuttavuuden ja resurssien kohdentamisen arvioinnissa.

Päätös

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päättää

1. merkitä tiedoksi valtuustoaloitteeseen liittyvän vastausluonnoksen ja
2. antaa seuraavan kommentin vastausluonnoksesta:

Valiokunta kommentoi, että kustannustiedot tulisi toimittaa valiokunnalle kun ne ovat saatavilla, jotta niitä voidaan hyödyntää palveluiden kehittämisen ja painopisteiden arvioinnin tukena.

Tiedoksi

Tuula Jutila, Emil Ackerman, Anni Vainionpää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 56

Tiedoksi merkittävät asiat

Liitteet

1 Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnan lausunto IKI2035
kehittämisohjelmasta

Ehdotus

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta merkitsee tiedoksi:

- Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunnan lausunto IKI2035 -
kehittämisohjelmasta
- Valiokuntaan tulevat asiat

Päätös

Ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden valiokunta päätti merkitä tiedoksi
kokouksessa tiedotettavat asiat.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§47, §48, §49, §50, §51, §52, §53, §54, §55, §56

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).